

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

oktober 6 • 2021

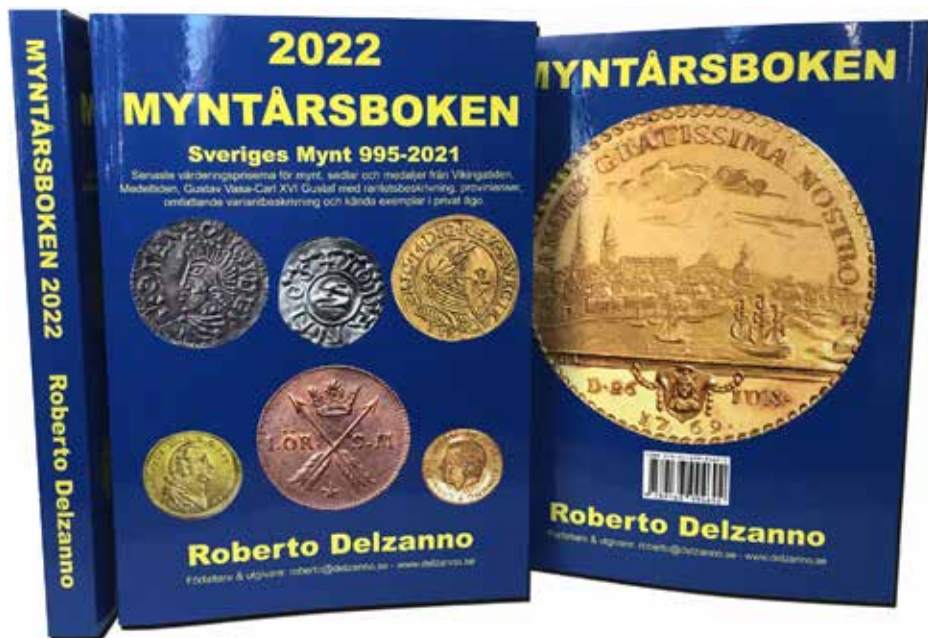

STEVEN VAN HERWIJCK - MÅLARE OCH MEDALJKONSTNÄR
MÅNGLERIBRICKOR
MYNTFÖRORDNINGAR OCH PLAKAT
INFLATION PÅ KMK

30 SEK

MYNTÅRSBOKEN 2022

Nominerad till bästa myntbok i världen

MYNTÅRSBOKEN 2022 - MYNT - SEDLAR - MEDALJER

Den nya trådbundna, färgtryckta MYNTÅRSBOKEN 2022 (995-2021) innehåller samtliga guld, silver och kopparmynt från vikingatid, medeltid och fram till idag, kungliga medaljer och Riksbankens sedlar från 1666 fram till idag. MYNTÅRSBOKEN är ett kunskapspaket i A5-format, med utökad variantbeskrivning och med unik löpnumrering. Samtliga sällsynta mynt är angivna med raritet och kända exemplar i privat ägo baserat på 50 års statistisk forskning. Katalogen har utarbetats i samarbete med branschledande aktörer för att ge dig som läsare det absolut senaste inom numismatiken. 512 sidor, pocket, färg

Pris endast 99:- + frakt!

Boken beställer du direkt från min hemsida: delzanno.se/litteratur

Roberto Delzanno

Numismatiker - Författare - Förläggare - 0708-865008

roberto@delzanno.se - www.delzanno.se

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

ges ut av

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

KANSLI OCH REDAKTION

Banérgatan 17 n b
11522 Stockholm
Tel. 08-667 55 98
info@numismatik.se
Måndagar kl. 10-12 och 13-16
Se www.numismatik.se
om ev. tillfälligt stängt kansli.

Plusgiro 150007-3
Bankgiro 219-0502
Svenska Handelsbanken

CHEFREDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE

Monica Golabiewski Lannby
monica@numismatik.se

PRENUMERATION

200 SEK / år (8 nr)
Medlemmar erhåller tidningen
automatiskt.
Kom ihåg att
meddela adressändring!

SNT trycks med bidrag från
Gunnar Ekströms stiftelse för
numismatisk forskning samt
Sven Svenssons stiftelse för
numismatik.

Redaktionen ansvarar inte för ej
beställt material. Texter och bilder i
SNT lagras elektroniskt och publiceras
som pdf på föreningens hemsida.
Den som sänder manus till SNT
medger detta.

Register över alla artiklar och
notiser i SNT 1977-2020 finns i
sökbar pdf-format på hemsidan.

TRYCK

Pipeline Nordic AB

ISSN 0283-071X

HÖSTEN 2021

Föreningens aktiviteter

SNF:s lokaler på Banérgatan är nu så gott som färdigrenoverade.
Kansliet är åter öppet för besök på måndagar.
Se www.numismatik.se om eventuellt tillfälligt stängt.
Kansliet nås varje dag på: info@numismatik.se

Tidigare planerade men på grund av pandemin inställda föredrag och
möten återupptas under hösten:

OKTOBER

- 9-10 SNF Årsmöte 2021 – lördag & söndag**
Plats Historiska museet & KMK, Stockholm & Tumba Bruksmuseum
Program samt meny: se hemsidan www.numismatik.se
- 19 Föreningskväll – tisdag**
Plats Nola Myntklubb – www.infoom.se/nolamyntklubb
Café UH, Örnsköldsvik
- 19.00 FÖREDRAG.** Bo Gunnarsson: *"Den fula ankungen"*. Om ett mer än tusen
år gammalt numismatiskt objekt och hur slumpen i kombination med
forskning kan bjuda på den ena överraskningen efter den andra!
- 20 Föreningskväll – onsdag**
Plats SNF, Banérgatan 17 – www.numismatik.se
- 18.00 FÖREDRAG.** Per-Göran Carlsson: *Myntmarknaden i Sverige – om
dess kvalitetsstandards, aktörer och "krondiken"*. Per-Göran Carlsson
är en aktiv samlare och numismatisk skribent som under många
decennier självupplevt, observerat och analyserat aspekter som dagens
presentation kommer att kretsa kring. Medtag gärna diskussionsobjekt
för samtal efter presentationen!

NOVEMBER

- 11 Föreningskväll – torsdag**
Plats Numismatiska klubben i Uppsala – www.nku.nu
Gränbyskolans matsal, Uppsala
- 18.30 FÖREDRAG.** Bernt Thelin: *Papperspolletter*.

DECEMBER

- 1 Julfest – onsdag**
Plats SNF, Banérgatan 17 – www.numismatik.se
- 18.00** Föreningens traditionella julfest med glögg, lussekatter och julgodis.
En mindre julauktion kommer att genomföras. Någon förteckning
sänds inte ut i förväg. Kontant betalning vid auktionstillfället.

*Kontrollera på respektive hemsida
att mötet du tänkt besöka
inte är inställt!*

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Adress: Banérgatan 17 n b, Stockholm. T-bana Karlplan; buss 4, 44, 76.
Kansliet är öppet: måndagar kl. 10-12 & 13-16, om tillfälligt stängt se hemsidan.
Kansliet är stängt: midsommar - 1 september; jul- och nyårshelgerna.
Hemsida: www.numismatik.se.

SVENSK NUMISMATISK TIDSKRIFT

presenteras även på Svenska Numismatiska Föreningens hemsida
www.numismatik.se

Den tryckta tidskriften kommer ut första veckan i februari – maj, september – december.
På hemsidan kan man sedan ta del av SNT i lågupplöst pdf-format.

ANNONSPRISER

1/12 sida
47 × 50
mm
250 SEK

1/8 sida
72 × 50
mm
350 SEK

1/6 sida
47 × 105
mm
400 SEK

1/4 sida
72 × 105
mm
600 SEK

1/2 sida
151 × 105
mm
1 200 SEK

1/1 helsida
151 × 214 mm
2 000 SEK

mittuppslag
5 000 SEK

2:a & 3:e
omslagssidan
2 500 SEK

4:e omslagssidan
5 000 SEK

SNT behåller samma låga annonspriser även 2021

Annonser på årsbasis får dessutom 20% rabatt – insänd pdf gäller

Annonstopp senast den 1:a i månaden före utgivning

Radannonser: SNF-medlemmar erbjuds gratis annons med tre rader
att köpa, sälja eller byta samlarobjekt – kontakta info@numismatik.se

Annonser som inte är förenliga med SNF:s och AINP:s etik avböjs

INNEHÅLL SNT 6 • 2021 – oktober

ARTIKLAR OCH NOTISER

	SID.
Steven van Herwijck – målare och medaljkonstnär	133–138
Förteckningar över myntförordningar och plakater	139–141
Månglerbrickor med ordningsnummer	142
Olika stilar och varierande ansiktsuttryck på vikingatida mynt	143
Mynt som arkeologisk och historisk källa	145
Svenska Numismatiska Föreningen. Bokbutik	146
Berit Rings diplom och pollett – tack	147
Inflation på KMK	148
Näringslivshistoriska priset 2021	148

FASTA RUBRIKER

LOKALA NUMISMATISKA FÖRENINGAR & MYNTKLUBBAR I SNF.....	138
PERSONALIA. Stefan Wrangö Håkansson 1950–2021	144
PRESSKLIPP 1885.	145
PRESSGRANNAR.	148
AUKTIONER & MÄSSOR.	149

OMSLAG

Åtsidan av medalj med prinsessan Cecilias (1540–1627) porträtt tillskrivet medaljkonstnären Steven van Herwijck. Omskrift: CECILIA PRINC EPS SVVEICIE. Hon bär huvudbonad och är klädd i dräkt med hög pipkrage. Omkring kragen ses ett juvelband med ett hängande smycke. Ref. Hildebrand I, s. 327:1. Silver. Diameter 39 mm. Medaljen är känd i endast två exemplar; i Kungl. Myntkabinetet samt i Riksbankens samling. Se medaljens framsida i Bengt Hemmingssons artikel på sidorna 133–138.

KMK SAMLING. FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

STEVEN VAN HERWIJCK – målare och medaljkonstnär

Av Bengt Hemmingsson

Ett av de mest betydelsefulla verken i Nationalmusei samling på Gripsholm utgörs av Erik XIV:s så kallade friarporträtt. Det föreställer kungen i helfigur i en klädsel enligt det senaste spanska modet vid tidpunkten för utförandet, som antas vara år 1561 (Fig. 1). Målningen inköptes år 1932 genom den engelska konsthandeln men ingick innan dess i samlingarna på Marwell Hall vid Winchester. Egendomen ägdes på 1560-talet av Sir Henry Seymour, som tillhörde en av landets mest inflytelserika familjer.¹

Konstnären bakom porträttet har antagits vara holländaren Steven van der Meulen, som skall ha vistats i Sverige från början av 1561.² Ett belägg för detta utgörs av en notis i räntekammarböckerna för året, där det anges att en ”*Staffan Conterfeiere*” fick 100 daler till skänks av kungen den 12 april (Fig. 2).³ Steven van der Meulen vistades i London från 1560 och skall ha följt med den engelske köpmannen John Dymock på en resa till Sverige i januari följande år. Vid ett möte med Erik XIV vid mitten av mars 1561 i Ulvesund fick Dymock bland annat tillstånd att en nederländsk målare, som rest med honom, skulle få porträttera kungen.⁴ Målningen medfördes sedan av Nils Sture för att i juni överlämnas till drottning Elisabet såsom ett led i Eriks äktenskapsförhandlingar med henne.⁵

Steven van der Meulen antas sedan ha återvänt till England, där han skall ha utfört ett antal porträtt av såväl drottning Elisabet som av andra framstående personer. Han blev naturaliserad engelsman 1562 och enligt

1. Erik XIV:s så kallade friarporträtt, tidigare tillskrivet Steven van der Meulen, numera Steven van Herwijck.

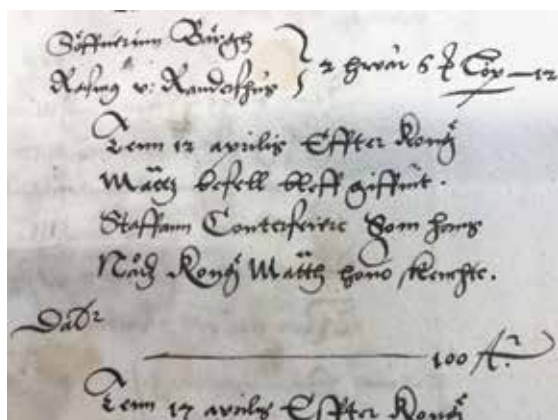
FOTO: NATIONALMUSEUM.

tidigare litteratur var han verksam till 1567 eller 1568, baserat på dateringar av målningar som attribuerats till honom. Detta antagande blev dock föremål för omprövning när van der Meulens testamente påträffades, daterat redan den 5 oktober 1563 och verkställt i januari 1564.

Steven van Herwijck

I stället presenterade konsthistorikern Bendor Grosvenor en alternativ teori beträffande konstnärens

identitet; han lade i en artikel fram vägande skäl för att det i själva verket rör sig om nederländaren Steven van Herwijck.⁶ Denne är mest känd som medaljgravör, men skrevs in såsom ”*beeldsnijdere*”, porträttör/skulptör, i S:t Lukasgillet i Antwerpen år 1558.⁷ Senare – i brev år 1564 – kallar han sig också för ”*conterfeytere ende medal-yeur oft beeltsnydere*”. Steven var född i Utrecht cirka 1530 och son till en borgare i Antwerpen, Cornelis van Herwijck. Medaljer från 1550- och

2. Notis ur Joen Erikssons räkskap för utgifter 1561:

"Thenn 12 aprilis Effer Kong. Mattz befell bleff giffuit Staffann Conterfeiere som hans Nåd Kong. Mattz hono skenchte. Dal(er) - 100 st."

1560-talen med signaturen "STE.H." antogs länge vara graverade av en Steven van Holland, men Victor Tournour kunde år 1921 efter arkivforskning i Nederländerna och England visa att det rörde sig om Steven van Herwijck.⁸ Ett samtida porträtt av honom har också bevarats, se Fig. 3.⁹

Grosvenor kunde komplettera Tournours forskning med en viktig pusselbit, nämligen van Herwijcks testamente, daterat 22 augusti 1566 och verkställt 24 mars 1567. Det bevitnades av två köpmän från London och en av dem var ingen mindre än den ovan nämnde John Dymock, som dessutom senare var änkan Jonekin van Herwijcks hyresvärd. Kopplingen till Dymock visar sig också i att Steven år 1563 utförde en medalj med köpmannens hustru Marys porträtt.

Det finns således skäl att återkomma till Dymocks resa till Sverige. Han hade besökt Stockholm redan i september 1560 och fick ett förnyat pass av drottning Elisabet den 1 januari 1561. Samtidigt träffade han "en viss redig holländare, en skicklig målare", som ville ha hans hjälp med att få tillstånd att uppehålla sig i England (så kallad *denizenship*). I stället övertalade Dymock honom att följa med på hans resa till Sverige, så att holländaren kunde "göra Kungens bild".¹⁰ Hans namn nämns inte heller i det övriga källmaterialet, förutom i notisen i räntekammarboken.

Medaljen Erik XIV Hild. 10

Den tidiga svenska medaljhistorien kringgärdas av flera frågetecken, bland annat med avseende på upphovsmännen. Om nu Steven van Herwijck – vilket allt pekar på – vistades i Sverige under 1561, så är det logiskt att förmoda att han inte bara målade Erik XIV:s porträtt, utan att han även graverade medaljer. Det har länge antagits att han är konstnären bakom medaljen över Jan av Tęczyn och Cecilia Vasa – se nedan – men det finns ännu en medalj som måste nämnas i sammanhanget.

I samlingarna i *Bibliothèque Nationale* i Paris finns en bronsmedalj, som på åtsidan visar Erik XIV:s lagerkrönta bröstbild i harnesk, medan den inskriftslösa framsidan visar en sittande gammal man lutande huvudet mot vänstra handen och med högra armen stödd mot en avbruten pelare. Framför honom, vid foten av ett lågande altare, sitter en Amor som vilar högra armen på en dödskalles; i bakgrunden syns en ruin av ett överväxt tempel¹¹ (Fig. 4). Motivet har tolkats som en allegori över Eriks obesvarade kärlek till drottning Elisabet av England; temat återkommer mycket riktigt i kungens korrespondens med henne, där han talar om de sorger han haft för hennes skull och att hans ungdomsår förtärts av sorg.¹²

På en auktion i München 1919

såldes ett blyexemplar av åtsidan av denna medalj,¹³ men i övrigt är den okänd i privata och offentliga samlingar. Hildebrand karakteriserade den som ett "vackert arbete, möjligen franskt eller italienskt, från 1600-talet". Mot dateringen invändes redan år 1907, då Nils Sjöberg hävdade att det rörde sig om "en typisk 1500-talsmedalj".¹⁴ Sixten Strömbom instämde i detta när han genomgick de svenska kungliga porträtten; han ansåg att medaljen hade "en starkt nederländsk karaktär" och att Hildebrands bestämning syntes vara "väl löst grundad".¹⁵

Senast har medaljen behandlats av Harald Wideen, som dock vacklar när det gäller dateringen. Han konstaterar visserligen att den står "de svenska Willem Boy-arbetena nära", men hävdar också att medaljens kungaporträtt är ikonografiskt relaterat till ett nederländskt kopparstick från cirka år 1600.¹⁶ En närmare jämförelse av kopparsticket i fråga med medaljen visar dock inte på det nära samband som Wideen hävdar finns. En jämförelse med Steven van Herwijcks signerade medaljer är så fall betydligt mer givande. Här avbildas en medalj över markisen av Northampton, signerad STE.H. och daterad 1562 (Fig. 5).¹⁷ Det stilmässiga sambandet med Erik XIV-medaljens åtsida är tydligt, även sättet att fylla ut medaljbildens yta med porträttet.

Medaljerna Cecilia Hild. 1-2

Till de personer som John Dymock sammanträffade med vid sitt besök i Sverige 1561 hörde även prinsessan Cecilia, Erik XIV:s halvsyster. Han skall ha träffat henne första gången i Arboga under våren; vad som avhandlades då vet vi inte.¹⁸ Till prinsessans ikonografi hör dock ett par medaljer, som även har behandlats av polska numismatiker.

Kort efter Erik XIV:s kröning i slutet av juni 1561 anlände greve Jan av Tęczyn, vojvod av Kraków, till Sverige som sändebud från kungen av Polen för att underhandla dels om en allians mot Ryssland, dels om hertig Johans förslag till ett giftermål

3. Steven van Herwijck.
Målning av
Anthonis Mor.
FOTO: KONINKLIJK
KABINET VAN
SCHILDERIJEN, MAURITS-
HUIS, DEN HAAG.

med den polska prinsessan Katarina Jagellonica. Greven framförde även sina egna planer på ett giftermål med prinsessan Cecilia, som han uppvaktade med serenader och musik. Huruvida detta ledde till en offentlig förlovning är tveksamt,¹⁹ men förbindelsen mellan Jan och Cecilia finns i alla fall manifesterad i form av en samtida medalj med deras porträtt på åt- respektive frånsidan. Den är gjuten (i silver eller brons) och känd i åtminstone fem exemplar i olika offentliga samlingar (Fig. 6).²⁰ När det gäller upphovsmannen bakom medaljen så har svenska forskare gissat på Willem Boy.²¹

Polska numismatiker har dock länge ansett att denna osignerade medalj är utförd av Steven van Herwijck. Detta grundar sig mest på det faktum att han också graverat en serie medaljer över kung Sigismund August och dennes familj, vilket tolkats som att van Herwijck vistats i Polen år 1561. Senare har det påpekats att han utfört porträtten med miniatyrer av Lucas Cranach som förlaga, vilket dock inte påverkat

attribueringen av medaljen över Jan och Cecilia.²² Återigen kan vi jämföra porträttet av Cecilia på denna medalj med ett av van Herwijcks signerade verk, nämligen pendangen till den ovan nämnda medaljen över markisen av Northampton, en medalj över hans hustru Elisabeth vilken även den är signerad STE.H.F(ecit). och daterad 1562 (Fig. 7). Det stilmässiga sambandet med Cecilieporträttet är också här tydligt, även om det har invänts att bokstäverna i omskrifterna på de båda medaljerna är av olika storlek.²³

Det förtjänar också att nämnas i sammanhanget att en målning i samlingen på Gripsholm, vilken tidigare har ansetts föreställa drottning Elisabeth, för en tid sedan har omtolkats av Emilia Ström. Hon hävdar – bland annat genom jämförelse med medaljporträttet – att målningen i stället föreställer prinsessan Cecilia och att den utförts av Steven van Herwijck 1563 (Fig. 8).²⁴

Medaljen över Jan och Cecilia har tidigare daterats till 1564, men mot bakgrund av att Steven van Herwijck

sannolikt vistats i Sverige under 1561 är det mer troligt att såväl medalj som målning utförts då. Jan av Tęczyń återvände nämligen under hösten till Polen via Åbo, varifrån han och hertig Johan avreste i juni 1562. I oktober firade Johan sitt bröllop med Katarina, men Jans egna giftermålsplaner synes ha gått i stå vid denna tid. I januari 1563 förklarade Cecilia i ett brev till drottning Elisabet att hon betraktade förbindelsen som avslutad. Detta hindrade inte Jan från att göra ett nytt försök; han avseglade från Danzig med ett stort sällskap den 10 september 1563 med Stockholm som mål. Skeppet blev dock uppbringat av danskarna en vecka senare och greve Jan avled så småningom i fångenskap.

Susanna i badet

Medaljsidan med Cecilias porträtt finns även kopplad till en frånsida med ett omdiskuterat motiv (Fig. 9). En naken kvinna sitter med ett draperi över ena knät, vilande armen på ett krus, med fötterna i ett vatten som hon är på väg att stiga ner i. Framställningen har tolkats som att det rör sig om ”Susanna i badet”, den bibliska berättelsen om den oskyldiga Susanna som anklagades för äktenskapsbrott men frikändes efter ingripande av profeten Daniel. Enligt en sägen skulle Erik XIV ha låtit förfärdiga medaljen för att i viss mån rehabilitera systemen efter det så kallade Vadstenabullet, då Erik – som då var kronprins – åstadkom en skandal genom sitt agerande efter det att greve Johan av Ostfriesland ertappats i Cecilias kammare på slottet.²⁵

Medaljen är endast känd i två exemplar, i Kungl. Myntkabinetet samt i Riksbankens samling. I äldre litteratur påstås att Cecilia skall ha haft ett exemplar i guld med infattning av pärlor, diamanter och rubiner vilket skall ha överlämnats av Erik själv.²⁶

Det baserar sig på en övertolkning av uppgiften om att Cecilia skall ha fått en med ädelstenar besatt medaljong, som visade ”historien om Susanna”, beslagtagen av sina engelska fordringsägare år 1566.²⁷ Det sägs inte att den också hade Cecilias porträtt.

4a. Medalj med Erik XIV:s porträtt, åtsidan tillskriven Steven van Herwijck och troligen utförd 1561. Frånsidan av okänd konstnär. Galvanokopia efter original i *Bibliothèque Nationale*, Paris.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND, KUNGL. MYNTKABINETTET.

4b. Ensidig medalj i bly, med Erik XIV:s porträtt, tillskriven Steven van Herwijck.

Exemplar sålt på Otto Helbings auktion 14/7 1919 nr 2340.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Forskningen är dock inte överens om tolkningen av frånsidesmotivet. Harald Wideen anser att det inte kan röra sig om "Susanna i badet". Alla dylika framställningar i konsten visar tre personer, menar han; scenen blir inte meningsfull med mindre. Emilia Ström framför som alternativ att kvinnofiguren är Afrodite eller Venus.²⁸

Frånsidorna

Frånsidan till den så kallade Susannamedaljen har dock även använts i andra sammanhang. Harald Wideen har påvisat att en silverkalk i Sörmlands museum, vilken har tillhört Jäders kyrka vid Strängnäs, är dekorerad med dylika medaljonger som är infällda upptill i den. Två av dessa överensstämmer helt med Cecilia-medaljens frånsida.²⁹ Wideen tolkar som sagt motivet annorlunda och menar att det ingår i en figurerie. Kalken från Jäders kyrka har daterats till cirka 1600, men kan vara tillverkad tidigare.

Även frånsidan till den ovan beskrivna medaljen över Erik XIV har använts i andra sammanhang. Wideen visar att den har kopplats till en åtsida med Maximilian II:s och hans gemåls porträtt. Den är tillskriven guldsmeden L. Rosenbaum, verksam i Schaffhausen och Augsburg 1535–1563 och porträttsidan antas ha tillkommit 1548 med anledning

av parets bröllop.³⁰ En granskning av bilderna av de båda medaljerna visar dock att frånsidorna är förvillande lika, men ej helt identiska.

Detta ger upphov till frågan om huruvida frånsidorna med allegoriska motiv till Eriks och Cecilias medaljer verkligen har samma upphovsman som åtsidorna. Efter den ovanstående granskningen kan vi nog svara nej på denna fråga. Det troliga är att gjutformarna till dessa medaljonger – så bör de nog kallas – snarare uppstått i en guldsmedsmiljö, för att i första hand användas till dekorationer på silverföremål; avsaknaden av inskrifter tyder också på detta. Detta har nog inte hindrat mångkonstnären Steven van Herwijck från att införskaffa dem till exempel i Antwerpen, för att sedan själv använda dem i olika sammanhang. Det är ju inte heller uteslutet att han gjort en medaljong med enbart Susannamotivet – utan hennes porträtt – åt Cecilia, och att det var en sådan som hon fick beslagtagen 1566.

Det kan nämnas att Cecilia fick en leverans från juveleraren Hans Glaser i Antwerpen bestående av guldringar, gyllene stift och "Medalii" inför Eriks kröning 1561.³¹ När det talas om "medaljer" i källorna vid denna tid avses medaljonger av olika slag, vilket ju är intressant i sammanhanget. Porträttmedaljer kallas genomgående för "konterfej".

5. Medalj med markisen av Northamptons porträtt, signerad av Steven van Herwijck och daterad 1562.

FOTO: BRITISH MUSEUM.

Hur gjutformar till medaljer fritt kunde användas av sina ägare/beställare visar också ett exempel från år 1595. Hertig Karl tillskrev då sin räntmästare med instruktion om att låta tillverka ett "konterfej" i guld efter den största formen, som han också bifogade. Hertigen hade redan skänkt en guldkedja till sin frilossen Carl Carlsson Gyllenhielm, som skulle resa utomlands, och nu ville han att kedjan skulle förses med en porträttmedalj. Om man inte hann med att tillverka en dylik i guld, så skulle man göra en avgjutning – "ett visst avtryck eller skampelun" – i bly av gjutformen, samt förse sonen med tillräcklig mängd guld så att han kunde låta göra medaljen i utlandet i stället.³²

På lösa grunder har det tidigare antagits att Steven van der Meulen rest till Sverige år 1561 för att måla Erik XIV:s så kallade friarporträtt. Med all sannolikhet är den "Staffan konterfejare" som i april samma år mottog 100 daler från Erik i stället identisk med Steven van Herwijck, som åtföljde köpmannen John Dymock på hans resa till Sverige. I Sverige har van Herwijck inte bara målat kungens porträtt utan även Cecilias och dessutom graverat två medaljer, en över Erik XIV med en i dag okänd fränsida, samt en över Jan av Tęczyń och Cecilia. Till dessa medaljer har även kopplats fränsidor som utgjorts av allegoriska framställningar, vilka egentligen varit avsedda att användas till silverföremål eller såsom ensidiga medaljonger att hängas runt halsen.

¹ Hans syster Jane var en av Henrik VIII:s sex hustrur; brodern Edward var Lord Protector under Edvard VI:s regering och brodern Thomas gifte sig med Henrik VIII:s änka Catherine Parr.

³ Joen Erikssons räkenskap för utgifter 1561, Räntekammarböcker 1526–1630 vol. 39:2 s. 274 (Kammararkivet).

⁵ Se bland annat Eriks brev till Nils Gyllenstierna 12/6 1561, Riksregistraturet fol. 141v (Riksarkivet): "Begärde (Dymoch) och att wij wille sende Nilss Swanttesonn (Sture) medt hann tilbake ighenn och wårt Conterfeij medtt."

⁶ B. Grosvenor: The identity of 'the famous paynter Steven' – Not Steven van der Meulen but Steven van Herwijck. *The British Art Journal*, volume IX No. 3, 2009 s. 12–17.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND, KUNGL. MYNTKABINETTET.

FOTO: BRITISH MUSEUM.

FOTO: NATIONALMUSEUM.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND, KUNGL. MYNTKABINETTET

- ⁷ De liggeren en andere historische archieven der Antwerpsche Sint Lucasgilde. Liggere 1453–1613. Utg. P. Rombouts & T. Van Lerijs, Antwerpen 1872 s. 208.
- ⁸ V. Tournier: *Le médailleur Anverso* Steven van Herwijck (1557–1565), Bruxelles 1921; dens.: Steven van Herwijck, *The Numismatic Chronicle*, 5th Series, Vol. 11, 1922.
- ⁹ Ett porträtt av vad som förmodas vara hustrun Jonekin van Herwijck, också utfört av Antonis Mor, finns i *Hunterian Art Gallery, University of Glasgow* (inv. nr GLAHA43764).
- ¹⁰ Se förhör med Dymock inför *Privy Council* den 6 augusti 1562; *Calendar of State Papers Foreign Series, of the Reign of Elizabeth* (CSPF), volume 5, 1562. London 1867 s. 217ff.
- ¹¹ B. E. Hildebrand: *Sveriges och svenska konungahusets minnespenningar, praktmynt och belöningsmedaljer*, I. Stockholm 1874 s. 26 nr 10.
- ¹² Andersson 1935 s. 60.
- ¹³ Otto Helbings auktion 14 juli 1919 nr 2340.
- ¹⁴ N. Sjöberg: Gustaf I:s söner. En porträtthistorisk studie. *Nordisk Tidskrift* 1907 s. 492.
- ¹⁵ S. Strömbom: *Svenska kungliga porträtt i Svenska porträttarkivet samlingar, del I: Gustav I – Karl XII*. Stockholm 1943 s. 66.
- ¹⁶ H. Wideen: Kring Vasatidsmedaljerna. *Festskrift till Lars O. Lagerqvist, Numismatiska Meddelanden XXXVII*. Stockholm 1989 s. 478ff.
- ¹⁷ William Parr, markis av Northampton, hörde tillsammans med sin hustru Elisabeth Brooke (se nedan) till de mest aktiva köparna av ”art in little” i London; miniatyrer, juveler och medaljer beställdes ofta av dem.
- ¹⁸ Se förhöret med Dymock, CSPF s. 217ff.; F. Ödberg: *Om prinsessan Cecilia Vasa, markgrefinna af Baden-Rodemachern: anteckningar*. Stockholm 1896 s. 24.
- ¹⁹ Artikeln ”Cecilia” av G. Landberg i *Svenskt Biografiskt Lexikon* del VII, Sthlm 1927: ”troligen har också en förlovningsformligen ingåtts”; J. Steen Jensen: *Medaljen över Jan Baptist Tęczyński och Cecilia Vasa. Ett stycke 1500-talshistoria*. Numismatiska litteratursällskapet i Göteborg 1979 s.
- 8: ”officiellt vägrade man för stunden ta ställning till hans frieri”.
- ²⁰ Till exemplaren som Hildebrand (1874 s. 328 nr 2) nämner, i KMK:s (2 ex) och Riksbankens samlingar, kan läggas ex i Köpenhamn, Oslo samt i Hutten-Czapskis samling i Kraków. Vilka av dessa som är samtida gjutningar är svårt att avgöra; jfr Steen Jensen 1979 s. 44 not 124, som anser att alla är senare kopior.
- ²¹ Strömbom 1943 s. 51.
- ²² Steen Jensen 1979 s. 26 och där anförd litteratur.
- ²³ Se även L. O. Lagerqvists utförliga recension av Steen Jensen 1979 i *Myntkontakt/SNT* 1979:9–10 s. 202f.
- ²⁴ E. Ström: Sagan om ringen. Den internationella hovstilens första dam. *Suecia Polonia* 2010:2 s. 16–23; mera utförligt i: Pierścień i nić. Próba atrybucji portretu z Gripsholmu. *Biuletyn Historii Sztuki* 2011:1–2 s. 27–44.
- ²⁵ Hildebrand 1874 s. 327 nr 1. Teorin om Eriks inblandning i medaljens tillkomst framförs i tryck för första gången av Olof Celsius i hans historia om Gustav I (1746–53). Celsius hänvisar i sin tur till Magnus von Bromell (1679–1731), som skall ha ägt ett exemplar av medaljen; se R. Elander: Förhållandet mellan Gustav Vasa och hans son Erik under förra hälften av år 1560. *Historisk tidskrift* 1930 s. 177f.
- ²⁶ Ödberg 1896 (Cecilia Vasa) s. 18; uppgiften återkommer i artikeln i SBL av Landberg och i Strömbom 1943 s. 51.
- ²⁷ Steen Jensen 1979 s. 29; Wideen 1989 s. 483ff.
- ²⁸ Ström 2010 s. 21.
- ²⁹ Inv.nr SLM M010619. Wideen 1989 s. 484f.
- ³⁰ Wideen 1989 s. 478, som dock i not 3 även anför en alternativ datering, cirka 1554.
- ³¹ Betalningen för dessa föremål, 2 752 mark, gjordes först 1562; se Joen Erikssons räkenskap för utgifter, *Räntekammarböcker 1526–1630* vol. 40:2 fol. 63r (Kammararkivet); Ödberg 1896 (Cecilia Vasa) s. 26.
- ³² Hertig Karls registratur 30/6 1595 fol. 201r (Riksarkivet).

NUMISMATISKA FÖRENINGAR I SNF

Alingsås Numismatiska Förening
Edshultsvägen 20
441 96 Alingsås

Falu-Borlänge Myntklubb
www.fb-myntklubb.se

Göteborgs Numismatiska Förening
www.gnfinfo.se

Halmstads Myntklubb
Östra Infarten 4
313 31 Oskarström

Kalmar Myntklubb
www.kalmarmyntklubb.se

Katrineholm Flen Vingåker Myntklubb
www.kfvmynst.se

Myntklubben Skilling Banco
www.mksb.se

Nola Myntklubb, Örnsköldsvik
www.infoom.se/nolamynstklubb

Norrköpings Myntklubb
www.norrkopingsmyntklubb.se

Numismatiska Föreningen i Hässleholm
www.mynstforeningen.se

Numismatiska klubben i Uppsala
www.nku.nu

Samarklubben Numis
www.numisskelleftea.se

Sigtuna Myntklubb
www.sigtunamynstklubb.se

Stockholms Myntklubb
www.stockholmsmyntklubb.se

Strängnäs Myntklubb
ga@aotn.eu

Svenska Pollettföreningen
www.pollett.se

Sävsjö Myntklubb
Parallellgatan 19
576 33 Sävsjö

Södra Dalarnas Myntklubb
medlem.spray.se/sdmyntklubb

Vetlanda Numismatiska Förening
Ölandsgatan 7
574 37 Vetlanda

Villstadortens Myntklubb
Hedvägen 4
314 33 Hyltebruk

Westerbergslagens Myntklubb
Flatenbergsvägen 4
777 34 Smedjebacken

Ändringar och tillägg?
Kontakta: info@numismatik.se

FÖRTECKNINGAR ÖVER MYNTFÖRORDNINGAR OCH PLAKAT

Av Ingemar Svenson

För den som vill studera eller forska kring mynt ger de gamla förordningarna en mycket bra överblick över hur det svenska myntväsendet växt fram. Varje förändring av mynten åtminstone när det gäller vikt, halt och relationen mellan olika valörer har noga beskrivits i förordningarna. Förordningarna och plakaten är alltså viktiga källmaterial för den som vill fördjupa sig i svensk myntning.

Antalet förordningar och plakat som behandlar mynt och myntväsendet i någon form är många. Det finns dock ett problem. Den som haft makten att utfärda lagar och förordningar om mynt har också utfärdat alla andra författningar som gällt i Sverige. Oftast har förordningarna utfärdats i datum- eller nummerordning. Eftersom myntförordningarna bara utgör någon promille av alla förordningar/plakat som utfärdats är det inte lätt att genom lagböcker eller lagsamlingar identifiera vilka av alla dessa hundratusentals förordningar som berör just myntväsendet. Lyckligtvis finns det olika typer av förteckningar där de olika förordningarna är beskrivna. Dessa förteckningar är ovärderliga om man vill studera framväxten av myntväsendet.

Det finns i dag tre olika förteckningar över dessa myntförordningar som sträcker sig från 1375 fram till dagens datum. Vill man fördjupa sig i myntförordningar rekommenderas att börja titta i befintliga förteckningar. När väl förordningarna identifierats kan man påbörja jakten på dem via antikvariat eller auktionssiter så att dess fulla innehåll kan läsas.

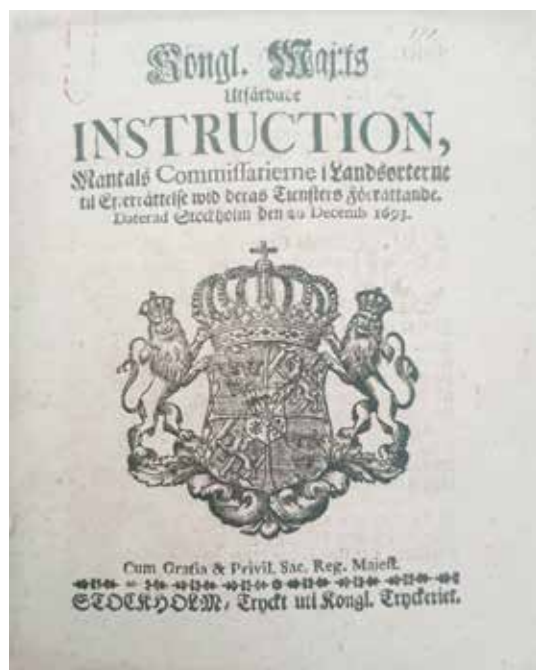

1. Myntförordningen år 1594.

FOTO: KUNGL. BIBLIOTEKET (SKANNAD FRÅN SNT 1993:1).

2. Förordning 21 juli 1730 om enkla slantar.

3a. Förordning om mynt där framsidan är dekorativ.

Förordningarna är inte bara intressanta som källmaterial, utan de erbjuder också trevliga samlarområden. Ett sådant kan vara de förordningar som berör mynt man själv samlar på. Varför inte komplettera samlingen av nödmynt 1715–1719 med de förordningar som styrkt användandet och värdet på dessa mynt. Antalet förordningar som berör nödmynt är många.¹ Allt från det första nödmyntet Kronan 1715, in- och utväxling av nödmynten och värdeförändringar tills dess att alla nödmynt, även de som inte ompräglat sattes värdet 1 öre km, 1724. En jakt på nödmyntsförordningar som kan ta många år, om alla ens är möjliga att finna.

Många av förordningarna är dessutom mycket dekorativa och i ett fåtal fall innehåller de också myntavbildningar. Dessa kan samlas för att de är snygga och inramade pryder de vilken plats som helst. Den kanske mest eftertraktade förordningen rörande mynt kom 1594. Den har dessutom en inklustrad bild som visar de tio mynt som började gälla efter Sigismunds kröning i Uppsala den 14 februari

1594.² Alla valörer från dalern ned till tvåpenningen är avbildade. Fig. 1.

Mer lättillgängliga förordningar med myntbilder, såväl vad gäller möjlighet att förvärva som att ta del av innehållet, kom på 1700-talet. Exempelvis den från 1730 angående 'De nya koppar-slantarnas gångbarhet', där ett 1 öre sm från 1730 avbildas. Ett mynt med en stor kunglig krona och som även finns utmyntat. Fig. 2.

Men även utan myntavbildningar har många förordningar dekorativa bilder och texter, det gäller både numismatiska och icke numismatiska författningar. Ett exempel är 'Instruktion (för) Mantals Comissarierna i Landsorterna ... 20 december 1693'. Fig. 3a. Även om instruktionen inte har numismatiskt innehåll har den numismatisk anknytning, vinjetten är nämligen ritad av Elias Brenner (1647–1717) och den uppmärksamme kan se Brenners initialer vid sidan av riksvapnet.³ Fig. 3b.

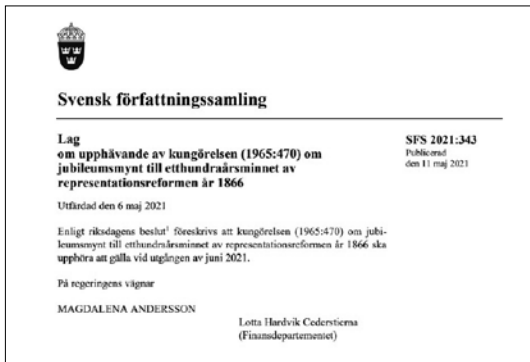
Förordningar och plakat kungjordes i två former och finns dels i ett mindre format (cirka 15×20 cm) som var avsedda för lagböcker etc., dels i folioformat (cirka 40×30 cm) som var

3b. Elias Brenners initialer EB vid sidan av riksvapnet.

avsedda att spikas upp på kyrkporten tillgängliga för alla kyrkobesökare. Tryck av det senare formatet är av förklarliga skäl normalt betydligt svårare att hitta än de i det mindre formatet.

Även i dag publicerar riksdagen, regeringen men även Riksbanken sina författningar, vilket naturligtvis sker digitalt. Det digitala formatet kanske inte är det roligaste och moderna författningar överlag är väl knappast några samlarobjekt, även om dess innehåll kan vara intressant. Förordningar efter cirka 1830 har en ganska uniform utformning och är nog inget samlarområde om man inte samlar dessa parallellt med de mynt de beskriver. Men fördelen med att förordningar av senare datum finns i digitala format är att vi alla på ett

4. Lag 2021:343 om upphävande av tidigare lag.

5. 'Ingemars Myntsida' där förteckningen visas.

enkelt sätt kan ta del av dem. Oftast räcker det att googla på SFS-numret (SFS – Svensk författningssamling). Så sent som i maj i år utfärdade regeringen de senaste lagarna med numismatiskt innehåll. Ett knappt tjugotal lagar beslutades som upphäver äldre författningar om jubileumsmynt, exempelvis SFS 2021:343 som upphäver kungörelsen 1965:470 om jubileumsmynt till 100-årsminnet av representationsreformen år 1866. Fig. 4.

Om någon blir orolig över de upphävda författningarna kan jag tillägga att de nya lagarna inte medför att dessa jubileumsmynt blir ogiltiga som betalningsmedel, giltigheten styrs av andra lagar. I proposition 2020/21:127 'Världlandsavtal mellan Sverige och Banken för internationell betalningsutjämning'⁴ skriver regeringen att: "Frågan om dessa mynt är lagliga betalningsmedel regleras inte i dessa författningar. Det innebär att ett upphävande av de aktuella författningarna inte påverkar bedömningen av om mynten utgör lagliga betalningsmedel eller inte". Hävningarna är alltså att se som en uppreppning av författningsfloran, en beslutad författning gäller tills att den blir upphävd, om inget annat framgår av den ursprungliga författningen.

Följande förteckningar finns som behandlar myntningen och myntpolitiken under perioden från cirka 1375 fram till dags dato.

- Perioden 1375 till 1875 förtecknas av A. W. Stiernstedt i *Numismatiska Meddelanden III* (1876).
- Perioden 1876 till 1947 förtecknas av Ernst Nathorst-Böös i *Nordisk Numismatisk Årsbok* (NNÅ 1948, s. 143–154).
- Perioden från 1948 till dags dato har undertecknad försökt förteckna på *Ingemars Myntsida*.⁵ Fig. 5.

Det äldsta materialet som ingår i förteckningarna är första posten i Stiernstedts "Förteckning öfver tryckta Författningar, Myntordningar, Bref, Resolutioner och Stadganden m.m. rörande det Svenska Myntväsendet" publicerad i NM III (1876), 'Hertig Albrekts af Mecklenburg Bref, angående myntningen af Svenska penningar vid Silfberget i Westerås stift. Stockholm tisdagen efter Walborgsdag' (8 Maj.).

Den senaste författningsändringen finns på Ingemars Myntsida, lag (2021:353) om upphävande av förordningen (1985:706) om minnesmynt på 100 kronor, utfärdad den 6 maj 2021. Alltså spänner de tre förteckningarna över en tidsperiod om nästan 650 år.

Stiernstedts klassiska förteckning kom redan 1876. Troligt är att mycket mer material kommit fram ur arkiven under dessa nästan 150 år, eventuellt även material äldre än 1375!

Visst vore det dags med en uppdatering av Stiernstedt (NM III). En ny utgåva i Svenska Numismatiska Föreningens serie *Numismatiska Meddelanden* som rör författningar, brev, resolutioner, stadgar med mera rörande det svenska myntväsendet! Känner sig någon manad att anta utmaningen kan bidrag för arbetet säkert sökas hos både Sven Svenssons⁶ och Gunnar Ekströms⁷ stiftelser.

Noter

¹ *Samlad Glädje* 2009 s. 187, Werner Stensgård, Nödmynten och deras plakat.

² *SNT* 1993:1 s. 15, Lars O. Lagerqvist, Myntförordningen 1594.

³ *Numismatiskt axplock* 2009 s. 85, Per-Göran Carlsson, Förordningar och plakat – numismatiska kunskapskällor av format.

⁴ <https://www.regeringen.se/4949b9/contentassets/c94ead31396b453884e164d622cbff94/varldlandsavtal-mellan-sverige-och-banken-for-internationell-betalningsutjamning-prop.-202021127.pdf>.

⁵ <http://ingemars.se/litteratur/lagar.html>

⁶ <https://svensvenssonsstiftelse.se/>

⁷ <http://gunnarekstromsstiftelse.se/>

MÅNGLERIBRICKOR MED ORDNINGSNUMMER

I **BOKEN** *Stockholmspolletter. Annorlunda pengar i fabrikörens och fattigas stad* (2010) under rubriken 9B. Kontrollmärken (SP 9B.1) antas att plåtbrickan avbildad här intill är från 1800-talets mitt.

Men den kan vara betydligt äldre än så. Enligt en kungörelse från Stockholms stads Handelskollegium den 1 oktober 1760 och förnyad 10 december 1767 "*angående Gatukiöp och olaga Handel*" skulle endast den som tilldelats ett visst nummer få idka mångleri. Utan "*undfången Ordnings-Numer, som tillika skal tecknas på en Bricka af Bläck*" dömdes månglerskan och eller hennes kvinnliga tjänstehjon till höga böter respektive spinnhus. Exempelvis det på Långholmen verksamt till och med år 1825.

Mångleri var ett yrke och de flesta verksamma inom detta var kvinnor som inte hade möjlighet att försörja sig på annat sätt. Men först måste de söka tillstånd hos Handelskollegium.

Beviset på beviljat tillstånd var en nummerbricka. Stockholms stads månglerskor (och hennes tjänstehjon) var ålagda att på höger arm bära plåtbrickan med det nummer de fått tillsammans med rättigheten av driva mångleri. En lista med motsvarande nummer och namn på dem som erhållit tillståndet fanns uppsatt på torg och i hamnar där mångleri bedrevs. Mångleriet fick inte inkräkta på borgerskapets rättigheter.

Enligt tillståndet fick månglerskan bara ha vad man kallade ofärdigt eller på annat sätt arbetsodugligt folk i sin tjänst. De fick absolut inte vara män eller arbetsföra ogifta kvinnor. Tillståndet gällde enbart sådan småhandel som kunde bedrivas i en bod, i ett varustånd på torget eller ur en enkel korg på gatan.

Mångleriyrket upphörde genom näringsfrihetslagen år 1864.

MGL

Mångleribricka med ordningsnummer 467.

På baksidan finns två pålödda ringar som fästanordning.

Bleckplåt. Diameter 65 mm. (SP 9B.1)

Kungl. Myntkabinettet, inv.nr 9932.

Exemplaret härrör ur Wilhelm Theodor Strokirks (1823–1895) pollettsamling förvärvat av KMK år 1895.

FOTO: GABRIEL HILDEBRAND.

OLIKA STILAR OCH VARIERANDE ANSIKTSUTTRYCK PÅ VIKINGATIDA MYNT

I SAMBAND SKATTFYNDSPROJEKTET

'Ett plundrat kulturarv', lett av länsstyrelsen på Gotland, hittades våren 2012 en mycket stor och helt intakt vikingatida skatt i Stale i Rone socken på Gotland.

Den låg i ett kärl av kopparlegering med ett lock av bark. Kärlet var fyllt med mängder av silvermynt och andra föremål av silver.

Staleskatten innehåller 6543 föremål, varav 6372 utgörs av mynt och 171 övriga silverföremål såsom smycken. Mynten är övervägande tyska, men här finns också engelska, danska, arabiska, angloskandinaviska, bysantinska samt böhmiska präglningar. En del av dem valdes ut för konservering.

En intressant observation under konserveringen var de olika stilarna och varierande ansiktsuttrycken som avbildades på mynten. Här ovan ses ett collage av både konserverade och okonserverade mynt, som visar några av dessa ansikten.

FOTO: FÖRFATTAREN.

Sophie Nyström,
Acta

Den stora Staleskatten är ännu inte publicerad. Men den är nämnd i Eeva Jonssons artikel 'Metalldetektering och de nya vikingatida myntskatterna i Sverige åren 2005–2017 — en översikt' i septembernumret, SNT 2021:5.

Red.

Svenska Numismatiska Föreningens hemsida www.numismatik.se

Hemsidan handhas av SNF:s webbansvarige Lennart Castenhag. Här finns nyheter såsom litteraturtips, föreningens kommande aktiviteter, SNT sedan 1972 i pdf-format: numismatik.se/2publikationer/

SNT:s författar- och artikelregister:
numismatik.se/2publikationer/SNT_register_till_2020.pdf

Numismatiska artiklar utöver dem som publiceras i SNT. Se också exemplen på falska mynt: numismatik.se/2falska/

Hemsidan uppdateras så gott som dagligen.
Tillsammans kompletterar hemsidan och SNT varandra.

e-post: webmaster@numismatik.se

Stefan Wrangö Håkansson 1950–2021

Svenska Numismatiska Föreningens medlem Stefan Håkansson, Stockholm, har avlidit 71 år gammal.

Stefan Håkansson var under många år anställd vid Stockholms stadsmuseum på avdelningen för samlingar. Hans främsta uppdrag var att systematisera och analysera museets myntsamlingar. De flesta mynten härrör från arkeologiska utgrävningar i Stockholmstraktens jord, således är de statlig egendom. Sedan årtionden är de emellertid förvarade i stadsmuseets magasin och registrerade med stadsmuseets inventarie-nummer. Resultatet av Stefans idoga forsknings- och registreringsarbete var att myntkatalogens kvalitet förbättrades avsevärt.

Stefan Håkansson och Solbergaskatten

År 2006 skrev Stefan en artikel om Solbergaskatten som senare publicerades i "Digitala Stadsmuseet". Artikelns rikt illustrerade 48 sidor kan läsas digitalt och skrivas ut. Skatten hade grävt ner senast 1598 på en plats utanför 1500-talets centrala Stockholm. Den återfanns 1955 som resultat av planeringen för de kommande fem höghusen i City, då bland annat området mellan Sergelgatan och Sveavägen revs.

Schaktmassorna för det femte höghuset kördes direkt till Solberga och lades upp i en stor hög. När två unga pojkar en dag lekte i högen, stötte de på en massa gamla mynt. Totalt räknade man så småningom ihop 2132 mynt, det yngsta daterat år 1598. Skatten inlöstes och upphittarna fick 2 500 kronor att dela på.

Stefan går till botten med skattens historia. Nästan till botten, för man vet inte vem som grävde ner skatten och varför inte någon hämtade upp den. Stefan resonerar sig fram till att det skulle kunna vara "en mindre framgångsrik guldsmed".

Stefan Håkansson
på sin 40-årsdag 1990.

FOTO: PRIVAT.

Bild på omslaget till Stefan Håkanssons
artikel i Stockholmskällan.

Stefans artikel om Solbergaskatten bygger på tre fundament: de enskilda myntens valuta, prägling, datering och frekvens; myntens plats i relation till Sveriges ekonomiska historia och kungarnas "bättre eller sämre rikshushållning"; myntens sociala sammanhang, betydelse och värde för den enkla människan. Han berättar om inflation och hyperinflation – hur silvermynt blev mer och mer kopparhaltiga. Han berättar om hur landets ekonomi påverkades av krig eller fred; "om kriget var kostsamt så var freden inte precis gratis" likaväl som han belyser konkurrerande kungligheter och religiösa motsättningar.

Texten om Solbergaskatten kan synas vara en text för numismatiker. Den kan också ses som folkbildning; en text för dem som vill få insyn i Sveriges och Stockholms ekonomiska historia, samhällets styrning och användning av mynt, vad en stockholmare hade råd att köpa för sina mynt eller hur mycket en hantverkare kunde förtjäna på att göra skor. Intressant för den som vill jämföra nu med då.

År 2006, när Stefan skrev texten, bodde han med familjen i Solberga.

Irene Sigurdsson,
kollega med Stefan på SSM

Delar av den så kallade Solbergaskatten är utställd på Stadsmuseet i Stockholm.

Inv.nr SSM 21110.

FOTO: IRENE SIGURDSSON.

Mynt som arkeologisk och historisk källa

I septembernumret, s. 121, har Jens Christian Moesgaard skrivit om höstens kurs under rubriken:
'Numismatikkursus på Stockholms Universitet'

FÖRRA HÖSTEN ANORDNADES en kurs i numismatik vid Stockholms universitet, initiativtagare till kursen var den då nytillträdde professorn Jens Christian Moesgaard. Ett mycket bra initiativ och jag sökte kursen och antogs. Alla platser fylldes förra året och nu går kursen åter igen att söka.

Mynt som arkeologisk och historisk källa bedrivs på halvfart under en halv termin och ger 7,5 högskolepoäng. **Sista ansökningsdag är 25 oktober.**¹ Det kan dock vara bra att inte vänta med ansökan, förutom att söka ska också behörigheten styrkas. Själv var jag tvungen att leta efter ett mycket gammalt gymnasiebetyg.

Oftast fokuserar vi myntintresserade på objekten. Det är valören, regenten, svårighetsgraden eller kvaliteten som är intressant. Myntort, gravör och varianter är också spännande. Men det viktigast, kontexten kring mynten missar vi ofta. Det är här arkeologin öppnar upp en helt värld för vår hobby, de ofta döda objekten får ett nytt intressant liv!

Stefan Håkansson's rapport om Solbergaskatten finns som pdf här:

[stockholmskallan.
stockholm.se/PostFiles/SMF/
Solbergaskatten.pdf](https://stockholmskallan.stockholm.se/PostFiles/SMF/Solbergaskatten.pdf)

I *Stadsvandringar* 10, Stockholms Stadsmuseum 1987, skrev Stefan en kortare artikel, 'Mynt ur Solbergaskatten', på sidorna 31–40.

Jag tycker att kursen ger en bra överblick över vilken information som finns att hämta inom numismatiken. Många olika intressanta områden berörs och flera av dessa skulle jag vilja fördjupa mig i.

Förra årets kursplan såg ut som nedan, misstänker att det i princip blir samma upplägg i år:

- Introduktion till kursen (2020-11-05 *Kurs i Numismatik*)
- Databaser och spridningskartor (2020-11-12 *Databaser och GIS*)
- Tolkning av skattfynd (2020-11-19 *Datering av mynt och NFG*)
- Icke-monetär/ekonomisk användning av mynt (2020-11-26 *Halvtid på universitetet*)
- Arkeologisk kontext (2020-12-03 *Samlare och forskare*)
- Metallanalyser (2020-12-09 *Metallanalyser*)
- Studiebesök på SHM (2020-12-15 *Studiebesök på KMK*)
- Stamp- och viktstudier (2020-12-16 *Stamp- och viktstudier*)
- Coins as a historical source, some examples from Roman Macedonia and Asia Minor (2021-01-13 *Slut på jullovet*)
- Användning av metalldetektor och numismatik (tyvärr blev det aldrig något inlägg)
- Hemtenta (2021-01-16 *Tentatider ...*)

I bloggen på Ingemars Myntsida skrev jag ett inlägg efter varje föreläsning och där kan du läsa mer (datum och titel på inläggen i kursiverat).

Lektionerna/föreläsningarna var två timmar långa och pågick normalt mellan kl. 18.00 till 20.00. Däremellan ägnade jag kanske 2–8 timmar i veckan till inläsning av litteratur.

I princip all kurslitteratur fanns tillgänglig digitalt, vilket jag tycker var mycket positivt. Det fanns både obligatorisk litteratur och extraläsning för den som ville fördjupa sig lite extra.

På grund av pandemin bedrevs hela kursen 2020 digitalt via Zoom. Vi får hoppas att de lättnader i restriktioner som planeras blir verklighet och att kursen kan bedrivas som salsundervisning. Zoom fungerade visserligen riktigt bra men visst hade det varit roligt att under kursen få träffa kurskamraterna live, särskilt diskussionerna blir bättre om man åtminstone någon gång har träffas. Besöken på institutionen (NFG) och Ekonomiska museet (KMK) tappar också lite av sin charm när de görs digitalt.

Fördelen med digital distansundervisning är annars att den är platsoberoende. Alla kan vara med oavsett var i vårt avlånga land man bor. Ska man infinna sig i Stockholm vid varje undervisningstillfälle kan det bli mycket restid och omöjligt för många att delta. Ett alternativ framöver skulle kunna vara att åter bedriva en kurs på distans, för visst vill vi att så många som möjligt ska fördjupa sig i ämnet numismatik!

Själv ser jag fram emot eller i alla fall hoppas att kursen följs upp av en fortsättningskurs, där det finns möjlighet att ytterligare fördjupa sig i ämnet, kursen gav mersmak på studier.

Ansökan till kursen öppnade den 16 juli och stänger den 25 oktober. Har du möjlighet rekommenderar jag att du ansöker!

Ingemar Svenson

¹<https://www.antagning.se/> (använd sökordet "mynt")

PRESSKLIPP 1885

Inställande af pregling af silfvermynt.

Newyork den 26 februari. I en skrivelse förordar presidenten [Grover] Cleveland inställande af preglingen af silfvermynt, emedan en fortsatt pregling skulle medföra en finansiell kris.

Notis i Wedbergs klippsamling 1885

Svenska Numismatiska Föreningen

Bokbutik

Numismatiska Meddelanden (NM)

- NM XVIII. 1908. Bl.a. Lilienberg, V.E.: *Om svenska mynt och myntvärden*. 10 SEK (20)
NM XXX. *Numismatiska Meddelanden* XXX. 1965. 30 SEK (40)
NM XXXII:1–2. Ehrensvärd, U.: *Medaljgravören Erik Lindberg 1873–1966*. 1974, 1988. 125 SEK/st (170)
NM XXXIII (Tillägnad Bengt Thordeman). 1983. 100 SEK (150)
NM XXXIV. 1983. 100 SEK (150)
NM XXXV. *Studies in Late Anglo-Saxon Coinage*. 1990. 150 SEK (225)
NM XXXVI. Nathorst-Böös, E. & Wiséhn, I.: *Numismatiska forskare och myntsamlare i Sverige fram till 1830-talet*. 1987. 100 SEK (150)
NM XXXVII. *Festskrift till Lars O. Lagerqvist*. 1989. 50 SEK
NM XXXVIII. *Festskrift till Ulla Westermark*. 1992. 75 SEK
NM XXXIX. Tingström, B.: *Avesta Myntmuseum*. 1995. 180 SEK
NM XL. Särtryck ur *Myntningen i Sverige 995–1995* (12 delar). 1995. 10 SEK/st, alla delar 100 SEK
NM XLII. Hesse, B.-O.: *Svensk Numismatisk Bibliografi intill år 1903*. 2004. 160 SEK

Smärre skrifter

4. Wallén, L.: *Riksgälden. Den svenska statsskulden 1697–1834*. 1985. 25 SEK (35)
7. Widell, M.: *Militärpolletter*. 1998. 100 SEK
9. *Lars O. Lagerqvists medaljfond*. 1999. 100 SEK
10. Carl Snoilsky. *Skalden som samlade mynt och böcker*. 2004. 50 SEK
12. Elfver, F. (red.): *Johannes Loccenius. En skrift om en lärd man i 1600-talets Sverige*. 2014. 100 SEK
13. Törngren, S.: *Mitt liv i numismatikens underbara värld*. 2010. 50 SEK (100)

Monografier

- Rundberg, J.: *Den svenska örtugsmyntningen under Kristoffer av Bayern till Sten Sture den äldre, ca 1440 till 1470-talets slut. En stampstudie*. 2005. 250 SEK (350)
— *Den svenska örtugsmyntningen under Albrekt av Mecklenburg (1364–1389). En stampstudie*. 2011. 250 SEK (350)
Svensson, R.: *Renovatio Monetæ. Brakteater och myntningspolitik i högmedeltidens Europa*. 2012. 250 SEK (350)
Myntstudier. Festskrift till Kenneth Jonsson. Red.: T. Talvio & M. Wijk. 2015. 250 SEK (350)
Krasnobaeva, J.: *Sveonum Monumenta Vetusta. The Numismatic Collection of Elias Brenner and Pavel Grigorievich Demidov*. 2018. 250 SEK (350)
Franzén, B., Hedegård, G., Svensson, R.: *Acta Monetaria Sueciæ. Sveriges handlingar om mynt, priser och ädelmetaller 1164–1318*. 2020. 250 SEK (350)

Andra utgåvor

- Appelgren, T.G.: *Förteckning över Antellska myntsamlingens i Helsingfors svenska mynt*. Del I–III, 1908, 1906, 1936. 1 500 SEK
Ehrnsten, F. & Kunnas-Pusa, L.: *Finlands Mynthistoria, Landskapsinventeringen 1. Myntfynd från Nyland*. 2017. 100 SEK
Golabiewski Lannby, M.: *Pengar i folkmun och mynt i seder, bruk och poesi*. 2000. 50 SEK
— *Sveriges Mynthistoria, Landskapsinventeringen 14. Myntfynd från Gästrikland och Hälsingland*. 2018. 100 SEK
— *Kung Knut Eriksson och penningarna*. 2019. 150 SEK (200)
Gustavsson, B. & Danell, K.: *Hur man beskriver medaljer och plaketter*. 2021. 50 SEK (100)
Malmer, B.: *Den Svenska Mynthistorien. Vikingatiden ca 995–1030*. 2010. 250 SEK (350)
Märcher, M.: *Embedsbreve til møntmesteren på Kongsberg 1787–1796. Kilder til numismatik og pengehistorie III*. 2017. 140 SEK
Nordisk Numismatisk Årsskrift. Ny serie, 1. 2015. 150 SEK (250)
Nordisk Numismatisk Årsskrift. Ny serie, 2. 2021. 200 SEK (250)
Ord med mening. Festskrift til Jørgen Steen Jensen 1. november 1998. 50 SEK
Törngren, S.: *Kristinas ettöringar av koppar. Variantförteckning m.m.* 1991. 50 SEK

Register

- Svensk Numismatisk Tidskrift*. Register 1972–1982. 1986; Register 1983–1992. 1994; Register 1993–2002. 2004. 45 SEK/st
Register över *Numismatiska Meddelanden* I–XL. Utgivna av Svenska Numismatiska Föreningen 1874–1995. 1998. 50 SEK

Böckerna säljs direkt hos
Svenska Numismatiska Föreningen
på Banérgatan 17, Stockholm
Öppettider:
se redaktionsrutan här i SNT
Kan också beställas:
tel. 08–667 55 98 eller
info@numismatik.se
Pris inom parentes gäller icke
medlemmar i SNF. Porto tillkommer.

Copenhagen Coin Fair 2021

Söndag 31 oktober · 10-16

Arrangeret af Dansk Numismatisk Forening

Hotel Scandic Copenhagen

Vester Søgade 6.

Tæt ved Vesterport station

og Hovedbanegården. Entre DKK 80,-

cphcoinfair.dk

Berit Rings diplom och pollett – tack

DEN 23 AUGUSTI i år besöktes under-tecknad av Bo Gustavsson från Göteborg. Anledningen var överlämnande av det Berit Ring-diplom som omnämns i SNT 2021:2, s. 44, med tillhörande pollett i silver. Det inramade diplommet har undertecknats av Eje Johansson och Bo Gustavsson, ordförande respektive vice ordförande i Rut och Bengt Holméns stiftelse för numismatik,

Som första mottagare av denna hedersbetygelse inom området Alternativa betalningsmedel känner jag mig ärad och är mycket tacksam, särskilt för den uppmärksamhet de historiska polletterna nu får.

Polletter är ett numismatiskt samlarintresse utan vilket de självfallet inte skulle ha bevarats i samma utsträckning. En blick i de tryckta katalogernas innehållsförteckningar ger en bra översikt över polletters

Berit Rings pollett.

Formgiven huvudsakligen av
Eje Johansson.

Präglad hos JC Gravyr & Tryck,
Göteborg.

Silver. Mått 73x50 mm. Vikt 56 gram.

FOTO: MGL.

användningsområden. Många större och mindre företagsnamn, institutioner och andra pollettutgivare som sedan länge upphört att existera och ingen längre ens minns dokumenteras och publiceras.

Själva pollettanvändandet som betalningsmedel har en flerhundraårig historia. För forskning inom svensk företagshistoria utgör polletter liksom äldre aktiebrev viktiga underlag och komplement. Jag ser utmärkelsen som bevis på ett ökande intresse inte bara för samlandet av dessa alternativa betalningsmedel i sig utan även för vår insikt om deras ekonomisk-historiska betydelse.

Alternativa betalningsmedel omfattar ju inte enbart polletter. Ser med intresse och nyfikenhet fram mot vem som blir nästa mottagare av Berit Ring-diplomet.

Monica Golabiewski Lannby

INFLATION PÅ KMK

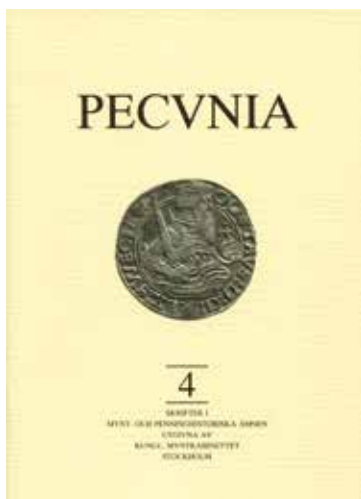
REDAN VÅREN 1992 uppmärksammade Kungl. Myntkabinettet (sedan 1975 med tillägget Statens museum för mynt- medalj- och penninghistoria) det ekonomiska begreppet inflation.

Museet inbjöd under några år till en serie föredragskvällar inom ämnet ekonomi och inflation ingick i tre av dem. Föredragen hölls på torsdagar kl. 19.00 två trappor upp i Medalsalen med entré genom den med Historiska museet gemensamma entrén på Narvavägen. Föreläsarna i inflationsserien under mars och april var:

Fil.dr Mats Larsson, Institutionen för ekonomisk historia, Uppsala universitet, som talade om *Penningvärde och kriser. Om inflation och deflation på 1920-talet och 1990-talet*. Docent Stefan de Vylder, Handelshögskolan i Stockholm, med rubriken *Inflation och hyperinflation – erfarenheter från Latinamerika* samt professor Bo Gustafsson, Institutionen för ekonomisk historia, Uppsala universitet, vars föredrag handlade om *Inflationsteorier och historia*.

Pecunia-föreläsningarna, som de kallades, hade inletts 1989 initierade av Harald Nilsson vid KMK. De publicerades åren 1990–1993 i skriftserien *PECVNIA. Skrifter i mynt- och penninghistoriska ämnen utgivna av Kungl. Myntkabinettet Stockholm*. Endast fyra nummer kom ut. Museidirektör Lars O. Lagerqvist var ansvarig utgivare och antikvarie Harald Nilsson redaktör. Därefter inleddes planering av flytten till nya, större och egna museilokaler så föreläsningsserien pausades.

I nummer 4 (1993), där föredragen i ämnet inflation trycktes, skriver den efter Lars O. Lagerqvist nytitillträdde museidirektören Henrik Klackenberg om museets förestående flytt till eget hus på Slottsbacken i Gamla stan i Stockholm. Flytten förverkligades tre år senare och museet öppnade för allmänheten på försommaren 1997.

I PECVNIA nr 4 (1993) trycktes inflationsföreläsarnas föredrag.

Föredragsserier i Kungl. Myntkabinettets (med tillägget Sveriges Ekonomiska Museum) hörsal på Slottsbacken togs med framgång upp igen några år senare. Men PECVNIA hade upphört med nummer 4 år 1993.

Museet (nu ändrat till Ekonomiska museet – Kungliga myntkabinettet) är sedan ett par år tillbaka på Storgatan/Narvavägen och föredragsserier med tema ekonomi fortgår alltså.

Museets första tillfälliga utställning efter återflytten är den hyllade *Hyperinflation – Ofrivilliga miljonärer och värdelösa pengar* och visar för ämnet en del utvalda föremål ur museets samlingar.

Utställningen är synnerligen aktuell. Trots ämnets inneboende mörker är den ljus och snygg och lätt att ta till sig. Den står fram till den 9 januari 2022, då plats för kommande utställningar skall förberedas. Museet har öppet kvällstid på onsdagar till kl. 20.00.

Se SNT 2020:8 samt här:

[ekonomiskamuseet.se/
utställningar/hyperinflation/](http://ekonomiskamuseet.se/utställningar/hyperinflation/)

MGL

Näringslivshistoriska priset 2021

Ekonomiska museet – Kungliga myntkabinettet har tillsammans med Dalémuseet i Stenstorp tilldelats *Näringslivshistoriska priset 2021* av Centrum för Näringslivshistoria. Museerna erhåller priset för framgångsrikt folkbildande om företagandets och ekonomins roll i samhällets utveckling.

— Vi är mycket stolta och glada över att tilldelas Näringslivshistoriska priset. Det ger oss ytterligare kraft och energi i vårt arbete med ekonomiskt lärande där historien, nutiden och framtiden finns med, säger Cecilia von Heijne, chef för Ekonomiska museet – Kungliga myntkabinettet.

Näringslivshistoriska priset instiftades 2019 av Centrum för Näringslivshistoria. Utmärkelsen går till den eller de som gjort bestående insatser för att lyfta svensk näringslivshistoria och visa på de svenska företagens bidrag till det gemensamma samhällsbygget.

Läs mer här:

[www.naringslivshistoria.se
/cfn-nyheter](http://www.naringslivshistoria.se/cfn-nyheter)

PRESSGRANNAR

Om pengar och lycka

skriver ekonomireportern Dan Lucas i DN Ekonomi på sidorna 18–19 den 2 augusti. *Från synd till ideal – så har synen på pengar förändrats* är rubriken. Han citerar såväl professor Daniel Waldenström, forskare vid Institutet för näringslivsforskning, IFN, som historikern och författaren Gunnar Wetterberg.

Följ ämnet här:

dn.se/om/pengar-och-lycka

KÖPES

Sellings lagerkataloger 35, 38, 41.
Kjell Holmberg 072-3265425

Bli medlem i

SVENSKA NUMISMATISKA FÖRENINGEN

Arsavgiften är endast
200 SEK

Som medlem får du
Svensk Numismatisk Tidskrift
som utkommer med
åtta nummer per år
Inbjudan till föreningskvällar
med föredrag m.m.
Reducerat pris på vissa böcker

info@numismatik.se

Skarabé
Mynt & Guld AB
köper och säljer
MYNT, SEDLAR
och MEDALJER
Föremål från antiken

Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 - 135 088
skarabe@telia.com - www.skarabe.eu
Öppet: Vardagar 10-18

HOLMASTO MYNTHANDEL

MYNT, SEDLAR, MEDALJER,
MILITARIA M.M.

Vårens auktioner
se: www.holmasto.com

Alexandersgatan 50
00100 Helsingfors, Finland
+358 9 666 500

holmasto@holmasto.com
www.holmasto.com

Strandbergs Mynthandel & Aktiesamlaren AB

Värderar, köper och säljer
mynt, ordnar, medaljer, aktiebrev,
sedlar, äldre handlingar m.m.

www.strandbergs-mynt.se

Hantverkargatan 36
112 21 Stockholm
Tel. 08 - 611 01 10

RADANNONSER

SNF-medlemmar erbjuds gratis
annonser med högst tre rader
att köpa, sälja eller byta
samlarobjekt.

Kontakta:
info@numismatik

MYNTBUTIKEN I SVERIGE AB

Kyttingevägen 15
181 31 Lidingö

Tidsbokning: 08-684 392 00

KÖPER MYNT - MEDALJER
HEMBESÖK STOCKHOLM

Se exempel på inköpspriser:
www.myntbutiken.se

AUKTIONER & MÄSSOR

2/10	MISAB, auktion 37, Hotell Sheraton, Stockholm
3/10	Myntmässa, <i>Stockholm Numismatica</i> 2021, Hotell Sheraton, Stockholm
31/10	MØNTBØRS 2021, Copenhagen Coin Fair, Köpenhamn
13/11	Myntauktion, Myntkompaniet, Stockholm
2022	FriMynt, Helsingborg, flyttad till våren 2022

Se mer här: ingemars.se/agenda

SELINS MYNTHANDEL AB

Mynt Sedlar Medaljer
Ordnar Nålmarken

Öppettider:
Vardagar 10.00 – 18.00
Hantverkargatan 8
11221 Stockholm
Tel. 08–411 50 81
kontakt@selinsmynthandel.se

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46
Box 5132 • 102 43 Stockholm
Tel. 08–662 62 61

**KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR
MEDALJER • ORDNAR**

*Lagerlista över svenska personmedaljer
och numismatisk litteratur*

www.nordlindsmynt.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

**KÖPER • SÄLJER • BYTER
MYNT • SEDLAR • MEDALJER**

Olympiska föremål

Gamla Brogatan 36
111 20 STOCKHOLM
Tel. 08–411 08 07

Öppet: måndag – torsdag 11–13

SVERIGES MYNTHANDLARES FÖRENING

är sedan 1973 en etablerad sammanslutning av för närvarande 22 mynthandlare. Föreningens syfte är att samordna strävanden och idéer angående mynthandels utveckling, uppmuntra vetenskaplig forskning och sprida kännedom om numismatik, samt att skapa varaktiga och vänskapliga förhållanden svenska mynthandlare emellan. Medlemmarna förbinder sig att ej saluföra förfälskade objekt i enlighet med Svenska Numismatiska Föreningens upprop.

BESO UR & ANTIK AB

Bertil Svensson
Västra Hamngatan 6
411 17 Göteborg
Tel. 031 – 139484
besour @ telia.com
www.besour.se

CEDERHOLMS MYNTHANDEL

Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 076 – 8344684
cederholmsmynthandel @ gmail.com

COLLECTIA AB

Pramvägen 1
312 51 Knäred
Tel. 0430 – 50743 (mån – tors 13–15)
info @ collectia.se
www.collectia.se
Kontakt: Jimmy Häggqvist

ROBERTO DELZANNO MYNTHANDEL

Villa Långbro – Stockholm
Tel. 0708 – 865008
roberto @ delzanno.se
www.delzanno.se

HAMRIN & SVAHN MYNT AB

Sjöberg 1
147 91 Grödinge
Tel. 08 – 7326686, 070 – 2126455
christian.hamrin @ telia.com

JOAKIMS MYNT & SEDLAR

Södra Långvägen 17 A
443 39 Lerum
www.joakimsmyntochsedlar.se

KARLSKRONA MYNTHANDEL AB

Hantverkaregatan 37
371 35 Karlskrona
Tel. 0455 – 81373
lennart @ mynt.nu
www.mynt.nu

RUNE LARSSON MYNTHANDEL

Stora Brogatan 14 / Box 98
501 13 Borås
Tel. 033 – 410315

LUNDS MYNTHANDEL

Klostergatan 5
222 22 Lund
Tel. 046 – 144369
butik @ lundsmynthandel.se

J. MELIN MYNT

Koltrastvägen 23
373 32 Nätraby
melinmynt @ hotmail.com

MITQALCOINS

Klas Johnsson
Box 5078
141 05 Kungens kurva
info @ mitqalcoins.se
Tel. 070–6101073

HB MYNTINVEST CORONA

Hemgårdsvägen 28f
611 38 Nyköping
Tel. 0155 – 286325
www.coronamynt.se

NILSSONS MYNTHANDEL AB

Box 12
896 21 Husum
Tel. 076 – 1132207
nilssonsmynthandel @ hotmail.com

ULF NORDLIND MYNTHANDEL AB

Karlavägen 46 / Box 5132
102 43 Stockholm
Tel. 08 – 6626261
info @ nordlindsmynt.se
www.nordlindsmynt.se

NUMIKON / TICALEN MYNTHANDEL

Stefan Jonasson / Ticalen Mynthandel
Stureplatsen 3
411 39 Göteborg
Tel. 073 – 9540868
numikon @ comhem.se

PECUNIA MM HB

Östra Mårtensgatan 19
223 61 Lund
Tel. 0705 – 252519
mattsson.g @ telia.com

J. PEDERSEN MYNTHANDEL

Norra Strandgatan 30 / Box 1320
251 13 Helsingborg
Tel. / fax 042 – 122528
pedersen.mynt @ telia.com
www.jpetersen.se

SELINS MYNTHANDEL AB

Hantverkargatan 8 / Box 16390
112 21 Stockholm
Tel. 08 – 4115081
www.selinsmynthandel.se

SKARABÉ MYNT & GULD AB

Drottninggatan 10
411 14 Göteborg
Tel. / fax 031 – 135088
skarabe @ telia.com
www.skarabe.eu

SVENSK MYNTHANDEL

Mikael Kindahl
Badstugatan 24, Bredeblick
691 32 Karlskoga
svenskmynthandel @ hotmail.com
www.svenskmynthandel.se

HÅKAN WESTERLUND MYNTHANDEL

Gamla Brogatan 36
111 20 Stockholm
Tel. 08 – 4110807
www.hwmynt.se

AB WIJK ANTIK

Flisvägen 5
743 94 Skyttorp
Tel. 070 – 3680807
info @ wijk.se

www.smf.com.se

MYNTAUKTION

Stockholm lördag 13 november 2021

**Nu söker vi inlämningar till höstens stora live-auktion.
Välkommen in med dina objekt!**

Några redan inlämnade objekt till höstens auktion:

1 riksdaler 1640

1 riksdaler 1707
med peruk

1 riksdaler 1707
med eget hår

1 riksdaler 1718
med Clevevapnet

1 riksdaler 1732

1 riksdaler 1812

Bättre mynt och hela samlingar mottages till kommande myntauktioner.
Vi har mycket goda möjligheter att finna köpare till dina objekt eftersom mer än 20.000 kunder i Sverige och utlandet ser varje auktion via vår hemsida och katalogen.

Kontakta oss för en förutsättningslös diskussion!

MYNTKOMANIET

Myntkompaniet
Svartensgatan 6
116 20 Stockholm

Tfn: 08-678 32 17

E-post: coins@myntkompaniet.se

www.philea.se

MYNTAUKTIONER

I SVERIGE AB

INLÄMNING PÅGÅR

Våra förmånliga villkor i kombination med den rådande, urstarka marknaden är den perfekta kombinationen för den som vill göra en god affär! Lämna med förtroende Dina numismatiska objekt till Sveriges ledande och enda specialiserade myntauktionsfirma.

Vi reser mycket, såväl inrikes som utrikes; har Du en större samling kan vi besöka Dig. Kontakta VD Dan Carlberg för att bestämma ett möte; telefon 08-410 465 65 eller e-post dan.carlberg@myntauktioner.se.

Några redan till kvalitetsauktion 38 (mars 2022) inlämnade objekt.

Myntauktioner i Sverige AB

Banérgatan 17, 115 22 Stockholm • Storgatan 10, 342 60 Moheda

E-mail: info@myntauktioner.se • Telefon: 08-410 465 65

www.myntauktioner.se